

## Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK darba grupā Cūkgaļa

6. - 7. maijs 2014. Brisele

### Izskatāmie jautājumi:

1. Par pamatnostādņēm, kas paredzētas, lai novērtētu cūku piemērotību transportēšanai;
2. Konsultatīvās darba grupas vietnieka vēlēšanas;
3. Āfrikas cūku mēra uzliesmojums Polijā un Lietuvā un tirdzniecības ierobežojumi ar trešajām valstīm;
4. Iekšējais tirgus –tirgus situācija cūkgaļas un barības tirgū;
5. Attīstība un tirdzniecība;
6. Dzīvnieku labturība;
7. Eiropas Komisijas priekšlikumi attiecībā uz dzīvnieku veselības likumu un oficiālo kontroli;
8. Konsultatīvās darba grupas nākotne;
9. Izcelsmes marķējums.

### 1. Par pamatnostādņēm, kas paredzētas, lai novērtētu cūku piemērotību transportēšanai

Šī rokas grāmata varētu būt kā palīgs fermerim, bet ne oficiāls dokuments. Jāturpina konsultācijas ar dalībvalstu veterinārārstiem par ilustrācijām, kas viss labāk un uzskatāmāk parāda dzīvnieka piemērotību, vai nepiemērotību transportēšanai.

### 2. Konsultatīvās darba grupas vietnieka vēlēšanas

Par konsultatīvās darba grupas vietnieku atklātā balsošanā tika ievēlēts Jakobs Šulcs.

### 3. Āfrikas cūku mēra uzliesmojums Polijā un Lietuvā un tirdzniecības ierobežojumi ar trešajām valstīm

Lietuvas pārstāvis uzstāj uz buferzonas radīšanu teritorijās, kas robežojas ar Baltkrieviju 10 km zonā. Samaksājot mazajiem cūku turētājiem par darbības pārtraukšanu riska zonā nedaudz augstāku cenu, kā tirgus cena. Šādi preventīvie pasākumi pasargātu visu Eiropas Savienību. Lietuvā notiek pastiprināta meža cūku šaušana un kritušo meža cūku identificēšana, izmeklējumi. Situācija Polijā līdzīga kā Lietuvā. Pazeminājušās cūku gaļas tirgus cenas. Polijā ir izstrādāti biodrošības noteikumi. Pastiprināti notiek asins paraugu izmeklēšana uz Āfrikas cūku mēri (ĀCM). Tas tiek darīts Spānijā. Polijai tiek pārmests par pastiprināto meža cūku izšaušanu, kuras rezultātā bars migrē no iepriekšējās uzturēšanās zonas. Uzsvars ĀCM ierobežošanai jāliek uz preventīvajiem pasākumiem. Lēna likumu



pieņemšanas procedūra. Visi likumi, noteikumi tiek pieņemti divus trīs mēnešus pēc notikuma.

Turpinās sarunas ar Krieviju par ierobežojumu atcelšanu dzīvu cūku, gaļas un gaļas izstrādājumu eksportam no ES dalībvalstīm. Krievija neakceptē ES piedāvāto reģionalizācijas principu. Jādomā kā stabilizēt situāciju cūku gaļas tirgū.

Tiek meklēti alternatīvi cūku gaļas eksporta tirgi. Notiek ES sarunas ar Ķīnu, Japānu, Koreju, Taivānu. Cenas nedaudz cēlušās pēc dramatiskā krituma marta mēnesī (-10 -12%).

Amerikas Savienotajās Valstīs krītas cūku gaļas ražošanas līmenis, gaļa netiek eksportēta arī uz Krieviju. Amerikā un Kanādā konstatēta cūku diareja, kuras ierosinātājs ir delta korona vīruss (PED), kas izraisa 100% sivēnu mirstību. ASV šī vīrusa dēļ jau zaudējusi 7 000 000 sivēnu. Vīruss konstatēts asins plazmas produktos un barībā, kas iepirkta no Ķīnas. Risks ir ļoti augsts ievest šī celma vīrusu Eiropā. Eiropā korona vīruss ir jau 20-40 gadus, bet ASV un Kanādā konstatētais ir cits korona vīrusa celms un ļoti virulents. Nedrīkst ievest dzīvas cūkas, asins produktus, spermu no ASV un Kanādas. Ir pieejama informācija par PED vīrusu (prezentācija).

#### 4. Iekšējais tirgus – tirgus situācija cūkgāļas un barības tirgū

Cūku gaļas patēriņam uz vienu iedzīvotāju ir tendence samazināties par 0.6% 2014 gadā, salīdzinot ar 2013. gadu par 0.3%. Tas norāda, ka 2014.gada cūku skaits varētu samazināties par 1%, salīdzinot ar 2013.gadu. Cūku gaļas ražošana samazinās, jau no 2012.gada, kad stājas spēkā direktīva par standartiem cūku aizsardzībai.

Salīdzinot iknedēļas cenas, var secināt, ka cenas sāk paaugstināties pēc ziemas perioda (rudens-ziema, mazāks patēriņš) un arī pēc Krievijas eksporta aizlieguma. Cūku gaļai prognozē pakāpenisku pieaugumu, bet viss atkarīgs no ārējiem apstākļiem, piem., politiskās situācijas.

#### 5. Attīstība un tirdzniecība

Brīvās tirdzniecības sarunās ar ASV jūtīgās grupas ir putnu gaļa, cūku gaļa un liellopu gaļa. Eiropas Savienībā ir stingrāki noteikumi, kas ietekmē produkcijas cenu. Piemēram, dzīvnieku aizsardzības likums, antibiotiku lietošanas noteikumi.

Sarunas ar Japānu norit soli pa solim, bet ir panākts progress.

Turpinās augsta līmeņa sarunas par cūku gaļas eksporta tirgiem Āzijā.

Ukraina nevar ievērot veterinārsanitāros standartus, lai eksportētu savus cūku gaļas produktus uz ES. Turpinās sarunas ar Ukrainu. Tiek plānots, ka pieaugs cūku gaļas eksports uz Ukrainu.

#### 6. Dzīvnieku labturība

Ir pieejami divi darba grupas ziņojumi. Būs publiskais ziņojums un prezentācijas par

- 1) astu amputēšanu;
- 2) ķirurģiskās kastrēšanas alternatīvām;



3) par materiāliem ar ko nodarboties.

Materiālu izvēle cūku nodarbināšanai paliek individuāla izvēle, galvenais ir biodrošība. Vadlīnijas būs kā palīgs fermeriem, bet ne oficiāls dokuments.

#### **7. Eiropas Komisijas priekšlikumi attiecībā uz dzīvnieku veselības likumu un oficiālo kontroli**

Attiecībā uz dzīvnieku veselības likumu un oficiālo kontroli būs kompromisa lēmums. 2016. gadā tiks veidota jauna programma kontroles sistēmā - augstas drošības un kvalitātes sistēma.

#### **8. Konsultatīvās darba grupas nākotne**

Tiek runāts par darba grupas efektīvāku darbību nākotnē, diskutējot par specifiskiem nozares jautājumiem. Cūku gaļas grupu nevar apvienot ar citām gaļas ražošanas nozaru grupām. Šī ir specifiska nozare. Kā lielā, koordinējošā grupa varētu būt dzīvnieku produktu ražotāju darba grupa, bet mazās grupas būtu specifiskās nozaru grupas. Jūnijā, jūlijā tiks diskutēts par grupu lielumu, vietu skaitu katrai dalībvalstij, pārstāvniecību organizācijā. Izteikts priekšlikums par darba grupas dalībnieku skaita samazināšanu uz 14 cilvēkiem.

#### **9. Izcelsmes marķējums**

Par marķēšanu diskusijas joprojām turpinās. Katrai dalībvalstij cita nostāja. Daudzas dalībvalstis uzstāj uz brīvprātības principu patērētāju informēšanā par gaļas izcelsmi, jo ES jau ir izsekojamības standarts un papildus katra valsts var brīvprātīgi pastiprināt marķējumā norādāmo informāciju par gaļas izcelsmi.

Dzintra Lejniece

Paraksts



PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ  
EIROPAS SAVIENĪBA

**ELFLA**

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:  
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

*Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”  
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”*

*Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.*